

Ministarstvo financija

Fiskalna politika Republike Hrvatske

***12. Znanstveno-stručna konferencija
Hrvatsko novčano tržište***

dr. sc. Zdravko Marić

državni tajnik

Zagreb, 14. svibnja 2009.

Svjetska ekonomska kriza – prvi udar krize

- ◆ Hrvatska, kao otvorena zemlja s tržišnim gospodarstvom osjeća posljedice svjetske ekonomske krize
- ◆ Hrvatsku je kriza zatekla **vrlo dobro pripremljenom i uspjela se suprotstaviti prvom udaru krize** iz dva razloga:
 1. **Adekvatan smjer ekonomske politike u proteklom razdoblju**
 - adekvatna kombinacija fiskalne i monetarne politike
 - postignut stupanj razvoja financijskih tržišta
 - zakonodavno uređenje financijskog sektora
 2. **Poduzete odgovarajuće i pravovremene mjere**
 - povećanje iznosa osiguranih štednih uloga na 400 tisuća kuna
 - stvaranje Stabilizacijskog fonda od strane nebankovnih financijskih institucija
 - mjere HNB-a usmjerene na osiguranje likvidnosti

Svjetska ekonomska kriza – pad gospodarske aktivnosti

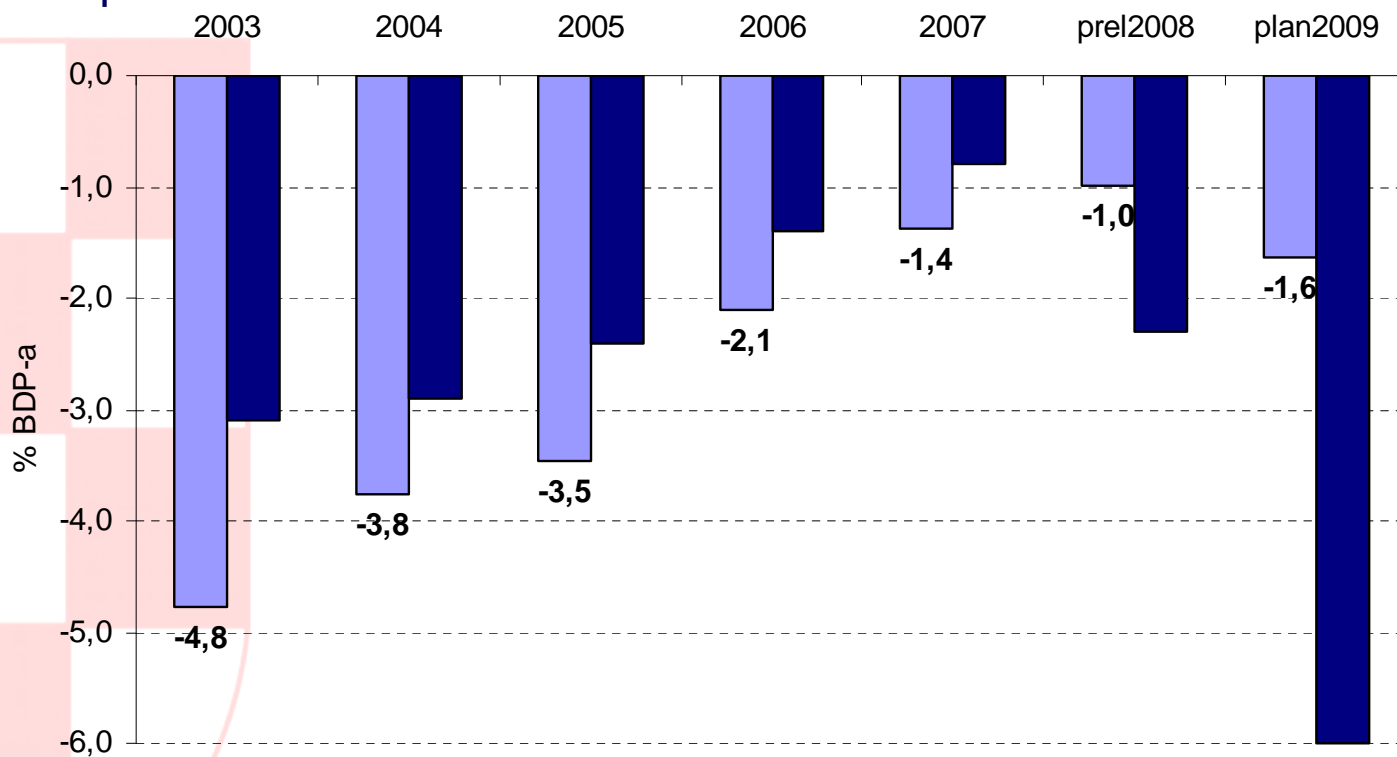
- ◆ Kriza je zahvatila realni sektor krajem 2008. i početkom 2009. godine kada je zabilježeno **osjetno smanjenje gospodarske aktivnosti** u zemljama diljem svijeta
- ◆ Od jeseni 2008. do danas, sve su zemlje okruženja, međunarodne financijske institucije, a i Europska komisija, u **više navrata revidirale svoje projekcije**

Projekcije Europske komisije	jesen 2008.	siječanj 2009.	proljeće 2009.
EU27	0,2	-1,8	-4,0
Italija	0,0	-2,0	-4,4
Njemačka	0,0	-2,3	-5,4
Austrija	0,6	-1,2	-4,0
Slovenija	2,9	0,6	-3,4
Estonija	-1,2	-4,7	-10,3
Latvija	-2,7	-6,9	-13,1
Mađarska	0,7	-1,6	-6,3
Irska	-0,9	-5,0	-9,0
Slovačka	4,9	2,7	-2,6

Rebalans 2009 – fiskalna politika odgovara krizi

- ◆ S obzirom na usporenu ekonomsku aktivnost, a time i smanjenu naplatu prihoda te ograničene i otežane uvjete financiranja na domaćem i međunarodnom financijskom tržištu, rebalansom za 2009. smanjena je državna potrošnje za 5,4 milijarde kuna, odnosno 1,6% BDP-a u odnosu na prvotni plan za 2009.

■ Neto pozajmljivanje/zaduživanje (% BDP-a), Hrvatska
■ Neto pozajmljivanje/zaduživanje (% BDP-a), EU 27

Financiranje države 2004.-2008.

- Država se proteklih godina prvenstveno financirala na domaćem financijskom tržištu, a zadnju obveznicu na inozemnom financijskom tržištu izdala je 2004.

	2004.	2005.	2006.	2007.	2008.
(A-B) Neto stjecanje obveza državnog proračuna	4.309.040	5.510.948	-776.988	-1.502.551	4.210.848
A) Zaduživanje	18.026.122	15.764.437	9.279.708	6.830.986	11.133.022
zajmovi	2.901.137	3.283.493	3.079.915	-202.322	7.145.675
<i>inozemni</i>	1.235.397	783.554	1.863.264	748.798	1.604.729
<i>domaći</i>	1.665.740	2.499.938	1.216.651	-951.119	5.540.946
obveznice	12.827.750	9.060.385	6.000.000	7.702.981	0
<i>inozemne</i>	3.742.315	0	0	0	0
<i>domaće</i>	9.085.435	9.060.385	6.000.000	7.702.981	0
trezorski zapisi (neto)	2.297.235	3.420.559	199.793	-669.674	3.987.347
B) Otplate	13.717.082	10.253.489	10.056.697	8.333.537	6.922.174
zajmovi	6.165.011	3.694.953	6.025.057	3.062.642	2.912.072
<i>inozemni</i>	2.180.501	2.150.232	2.325.732	1.971.240	1.937.845
<i>domaći</i>	3.984.511	1.544.722	3.699.325	1.091.402	974.227
obveznice	7.552.070	6.558.536	4.031.640	5.270.895	4.010.103
<i>inozemne</i>	2.526.876	3.713.935	3.480.781	1.757.723	1.112.673
<i>domaće</i>	5.025.194	2.844.601	550.859	3.513.171	2.897.430

Financiranje države 2004.-2008.

- ◆ S obzirom na ograničene izvore financiranja i pritiske na kamatne stope i ročnost, država u 2008. godini nije izdavala obveznice već se zaduživala u obliku zajmova i trezorskih zapisa.

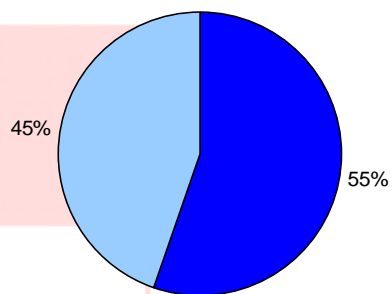
	2004.	2005.	2006.	2007.	2008.
(A-B) Neto stjecanje obveza državnog proračuna	4.309.040	5.510.948	-776.988	-1.502.551	4.210.848
A) Zaduzivanje	18.026.122	15.764.437	9.279.708	6.830.986	11.133.022
zajmovi	2.901.137	3.283.493	3.079.915	-202.322	7.145.675
<i>inozemni</i>	1.235.397	783.554	1.863.264	748.798	1.604.729
<i>domaći</i>	1.665.740	2.499.938	1.216.651	-951.119	5.540.946
obveznice	12.827.750	9.060.385	6.000.000	7.702.981	0
<i>inozemne</i>	3.742.315	0	0	0	0
<i>domaće</i>	9.085.435	9.060.385	6.000.000	7.702.981	0
trezorski zapisi (neto)	2.297.235	3.420.559	199.793	-669.674	3.987.347
B) Otplate	13.717.082	10.253.489	10.056.697	8.333.537	6.922.174
zajmovi	6.165.011	3.694.953	6.025.057	3.062.642	2.912.072
<i>inozemni</i>	2.180.501	2.150.232	2.325.732	1.971.240	1.937.845
<i>domaći</i>	3.984.511	1.544.722	3.699.325	1.091.402	974.227
obveznice	7.552.070	6.558.536	4.031.640	5.270.895	4.010.103
<i>inozemne</i>	2.526.876	3.713.935	3.480.781	1.757.723	1.112.673
<i>domaće</i>	5.025.194	2.844.601	550.859	3.513.171	2.897.430

Financiranje države 2004.-2008.

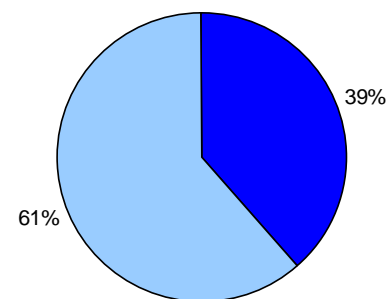
- ◆ Orijentiranost prvenstveno na domaće izvore financiranja u razdoblju od 2004. do 2008. godine, rezultiralo je kontinuiranim smanjenjem inozemne komponente javnog duga kao i relativnog udjela države u ukupnom vanjskom dugu prema udjelu ostalih sektora.

Javni dug Republike Hrvatske krajem 2004. godine

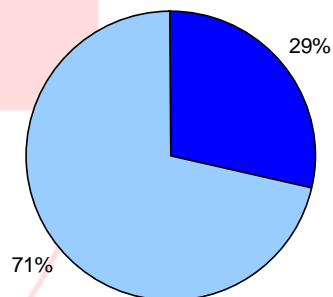
■ inozemni javni dug □ domaći javni dug

Javni dug Republike Hrvatske krajem 2008. godine

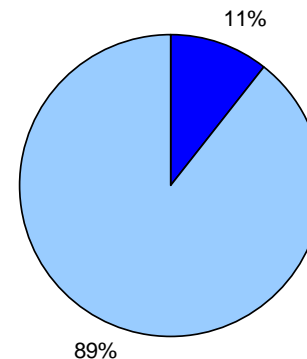
■ inozemni javni dug □ domaći javni dug

Vanjski dug države i ostalih sektora krajem 2004. godine

■ država □ ostali sektori

Vanjski dug države i ostalih sektora krajem 2008. godine

■ država □ ostali sektori

Dospijeće obveza u 2009. godini

- ◆ U 2009. godini državi na naplatu dospijeva ukupno 9,8 milijardi kuna zajmova i obveznica
- ◆ U prva četiri mjeseca 2009. država je već otplatila 6,4 milijarde kuna dospjelih obveza, odnosno 65% ukupnih planiranih otplata

	2009.plan	otplaćeno
B) Otplate	9.823.717	6.354.124
zajmovi	4.598.376	2.554.124
<i>inozemni</i>	2.111.362	1.956.388
<i>domaći</i>	2.487.015	597.736
obveznice	5.225.341	3.800.000
<i>inozemne</i>	4.950.000	3.700.000
<i>domaće</i>	275.341	100.000

Financiranje države u 2009. godini

- ◆ S ciljem financiranja fiskalnog deficita i dospjelih obveza, država će se u 2009. godini zadužiti ukupno 15,3 milijarde kuna
- ◆ Početkom godine državi je odobren sindicirani kredit domaćih banaka u iznosu od 750 milijuna eura
- ◆ Država će u svibnju, nakon četiri godine stanke, izaći na inozemna financijska tržišta s izdanjem euroobveznice
- ◆ U sadašnjoj situaciji zaduživanje države u inozemstvu povoljno će djelovati na kretanja likvidnosti, kamatnih stopa i istovremeno smanjiti pritisak na smanjenje međunarodnih pričuva

	2009.plan
A) Zaduzivanje	15.344.115
zajmovi	9.042.583
<i>inozemni</i>	3.380.583
<i>domaći</i>	5.662.000
obveznice	5.500.000
<i>inozemne</i>	5.500.000
<i>domaće</i>	0
trezorski zapisi (neto)	801.531

